

Khi Người Ở Tuyến Đầu Chống Covid-19 Ngã Ngựa

Trịnh Thanh Thủy

Cái chết của nữ bác sĩ Lorna Breen, 49 tuổi, một giám đốc của khu cấp cứu trong bệnh viện Presbyterian Allen Hospital ở Inwood, New York đã gây rúng động và xóc xa cho toàn nước Mỹ. Cô là người đứng trong tuyến đầu chống dịch Covid-19 bị nhiễm dịch, khởi bệnh và trở lại làm việc sau khi hồi phục, nhưng được bệnh viện cho về nhà nghỉ ngơi và cô đã tự tử chết tại nhà.

Cha mẹ cô đều là bác sĩ y khoa, cha cô nói với giới truyền thông New York trong giọng nghẹn ngào, "Con tôi đã cố gắng tận sức, nhưng bệnh dịch đã giết cô, Lorna Breen không có tiền sử bệnh tâm thần. Tuy nhiên trong lần tâm sự cuối cùng cô đã nói với tôi rằng, thật là kinh khủng khi phải liên tục theo dõi bệnh nhân truyền nhiễm bị tử vong, thậm chí cả một số bị chết trước khi họ được đưa ra khỏi xe cứu thương."

Ông thêm "Lorna được hiểu theo nghĩa của một anh hùng như nhiều anh hùng đang đứng ở đầu chiến tuyến, người đã hiến mạng sống cho bạn bè và thành phố của họ".

Thật vậy, dù cô đầu hàng bệnh dịch trong tuyệt vọng với một thái độ tiêu cực là kết liễu đời mình. Cô đã là một vị tướng đau khổ và có trái tim tổn thương khi thấy những bệnh nhân quần quai, đau đớn hóp từng hơi thở khó nhọc như những con cá mắc cạn thiếu oxy khi bị dạt lên bờ.

Cô đã từng bị nhiễm, trải qua những giờ phút cơ thể của chính cô chống chọi tận lực với tử thần để giành lại quyền sống. Thể lực và sức khỏe của cô đã chiến thắng con bệnh nhưng tâm thần cô bị tổn thương và kiệt sức sau những ngày đêm làm việc không ngừng nghỉ với trách nhiệm đè nặng trên vai của một giám đốc khu cấp cứu.

Em gái cô tiết lộ " Cô đã làm việc liên tục 12 tiếng 1 ngày, hết 12 tiếng khi thấy mọi người còn ở đó làm việc, cô lại lao vào giúp họ, cô bảo chung quanh cô, người bệnh khắp nơi, như ngày tận thế đã đến." Em gái cô đã khuyên can cô dừng làm việc, ngủ và nghỉ nhưng cô và các nhân viên y tế đã trả lời rằng " Chúng tôi phải can đảm, phải mạnh mẽ, chúng tôi không thể để người ta nghĩ rằng chúng tôi đang chịu đựng nhọc nhằn khổ sở, dù chúng tôi phải đối đầu với mọi khó khăn"

Quả vậy tất cả họ, những người đứng đầu cuộc chiến như các vị tướng lúc nào cũng phải can đảm làm gương và hy sinh vô điều kiện để dành lại không những mạng sống cho người khác mà còn cả niềm tin chiến thắng tên ác quỷ tử thần nữa. Tuy nhiên, đằng sau những gông mình mà họ phải chịu đựng, có những mặt trái của sự thật được phơi bày hay dấu kín đã làm tiêu hao tinh thần chiến đấu của họ.

Tôi xin liệt kê dưới đây để bạn đọc thấy được phần nào các vấn đề đã đưa tới sự tử của họ. Những nguyên nhân phức tạp này có tác dụng như tiếng sáo Trương Lương ảo não làm đứt ruột đứt gan người nghe, mà buồn giáo quy hàng. Tiếng sáo đoạn trường đã làm cho 1.000 quân sĩ còn lại của Hạng Võ nhớ quê nhà, nhớ cha mẹ, nhớ vợ con, bỏ quân ngũ trốn biệt giữa đêm khuya.

Những cái chết quá nhiều của những bác sĩ, y tá, nhân viên y tế bị lây nhiễm cũng là một khủng bố tâm thần cho các người lãnh đạo trong cuộc chiến chống lại bệnh dịch.

Con số người chết trong hàng ngũ này được báo cáo nổi nơi một khác, theo từng ngày từng giờ cứ tăng dần. Tôi chỉ xin ghi lại 1 ít mà tôi lượm lặt ở vài nơi và dĩ nhiên từ những nguồn tin đáng tin cậy nhưng chắc chắn là không chính xác vì có nhiều cái chết chưa kịp báo cáo và chưa có một kiểm kê nào đưa ra chính thức.

Từ tháng 2 cho tới 9 tháng 4, 2020 đã có hơn 151 bác sĩ Ý đã thiệt mạng theo The FNOMCeO Health Association..

Ở Phi, có khoảng 9 bác sĩ vào tháng 4, 2020.

Theo báo Guardian, Anh Quốc tiết lộ, có khoảng 400 nhân viên y tế và hàng tá bác sĩ qua đời vì dịch. Trong đó 9 bác sĩ là người nước ngoài di dân.

Ở Mỹ, theo CDC, tới April 9, 20 thì có khoảng 27 nhân viên y tế thiệt mạng, 10 ngàn người nhiễm bệnh. Trong số đó cũng có bác sĩ và y tá người Việt.

Ở Canada, một bác sĩ trẻ 44 tuổi, Đào Huy Hào cũng hy sinh trên trận tuyến. Toàn thế giới con số tử vong của các bác sĩ, y tá, và nhân viên y tế, có ít nhất là 5400 người.

Đội ngũ tướng lĩnh thiếu thiết bị y khoa cứ bị nhiễm bệnh và chết dần dần. Những vị y sĩ chuyên ngành giỏi, nhiều kinh nghiệm lâu năm nhưng cao tuổi là những người bị lây nhiễm và dễ ra đi nhất, khiến giới y khoa mất đi nhiều nhân tài lỗi lạc. Hoa Kỳ đã thiếu bác sĩ, giờ càng thiếu bác sĩ nhiều hơn. Mà muốn đào tạo 1 bác sĩ đâu phải dễ.

Học đã khó, tốn bao nhiêu công lao tiền của, chất xám, mà khi vào nội trú còn khó khăn hơn, luật lệ y tế của Mỹ lại vô cùng khắt khe. Nên ngay cả trong bệnh viện, trước khi có dịch, 1 bệnh nhân muốn gặp bác sĩ, phần lớn phải gặp phụ tá bác sĩ rồi khi nào bệnh nhiều mới được gặp bác sĩ.

Ngược lại phải hẹn rất lâu mới gặp được bác sĩ. Sự thiếu thốn đã khiến người Mỹ cũng ngạc nhiên và thốt lên "Tại sao tôi thấy giờ bác sĩ toàn là người nước ngoài". Sự kỳ thị cũng xảy ra đối với các bệnh nhân bị bệnh dịch "Tôi không muốn gặp bác sĩ Tàu".

Theo thống kê của US Work Force, có trên 41 ngàn bác sĩ Ấn Độ đang hành nghề tại Mỹ, chiếm 5% tổng số y sĩ toàn quốc vào năm 2005. Dĩ nhiên con số đó tăng lên

nhiều sau 15 năm. ngày nay, trong nhiều trung tâm y khoa HMO chúng ta thấy 75 % bác sĩ là người Ấn Độ.

Cái chết của bác sĩ Lorna Breen đã cho thấy thế giới đang bắt đầu bước vào một cuộc khủng hoảng tâm thần. Trong một cuộc chiến ngắn hạn, tinh thần con người không dễ bị tổn thương, nhưng trong một cuộc chiến dài hạn, tinh thần chiến đấu của con người sẽ từ từ bị suy sụp, chán nản và tuyệt vọng khi chưa thấy được thuốc chủng ngừa là ánh sáng cuối đường hầm. Số tử vong ngày càng cao, dân chúng bị cách ly trong nhà như ở tù, đi ra ngoài phải đeo khẩu trang, và giữ khoảng cách 6ft.

Dân chúng Hoa Kỳ, từ sau nội chiến đến giờ ít khi nào phải trực tiếp sống trong cảnh chiến tranh, sợ hãi hay thiếu thốn, cực khổ. Phong tục của Tây Âu không bắt tay, ôm nhau tỏ tình thân gần gũi thì chào hỏi, cười nói thân mật. Ra đường họ không phải đeo khẩu trang ngoại trừ làm công việc cắt cỏ hay liên quan tới bụi bặm.

Bây giờ, mây thàng trời đại dịch, bị bức bối trong nhà, người già còn chịu đựng nỗi chú trẻ em và thanh thiếu niên quen năng động, đã cảm thấy muốn quây phá, thoát ra và nổi điên.

Những hoạt động để thư giãn tinh thần như thể thao, giải trí, hoà nhạc, gặp gỡ bè bạn cuối tuần hay hội họp ở các tụ điểm tôn giáo đã ăn sâu vào đầu óc con người như tập quán bỗng mất đi. Thêm vào tình hình kinh tế nguy ngập, suy thoái, thất nghiệp và nghèo đói đe dọa, người dân giờ như sống trên đồng lửa. Tất cả dẫn đến nguy cơ bệnh tâm thần khiến có người tìm đến phương pháp giải thoát cuối cùng là tự tử.

Đầu tiên là những người tự tử khi biết mình nhiễm bệnh dịch. Một người đàn ông giết bạn gái của mình trước rồi quay qua dùng súng tự tử vì biết cả hai nhiễm bệnh. Một cặp khác, vì lầm tưởng mình bị nhiễm đã tự tử trước khi kết quả thử nghiệm về là không bị nhiễm.

Theo báo Tri-City Herald con số người chết vì tự tử ở Benton County, Washington, trong vòng 7 tuần tăng bất ngờ. Từ March 13 tới April 23 có 9 người tự tử chết nâng con số lên 14 người tử vong vì tự tử trong 1 năm tại đây. Đó là chưa kể có người nhảy lầu từ cao ốc hay ở ga xe điện ngầm ở New York hoặc từ Highway 395 ở Franklin County.

Ngoài Hoa Kỳ, những nơi khác cũng có con số người tự tử tăng lên trong mùa Covid-19.

Ở Ấn Độ, có 7 trường hợp tự tử trong vòng 100 giờ và số người dùng rượu để trấn an nỗi sợ hãi tăng vọt.

Riêng Thái Lan vì cách ly, thương mại đóng cửa, mất việc, kinh tế suy thoái đã có 38 trường hợp tự tử được báo cáo đưa đến việc 28 người đã tử vong.

Còn ở Vũ Hán số người chết vì đại dịch kể cả việc nhảy lầu tự tử không được báo cáo rõ ràng nên tôi không liệt kê vào đây xem như nó là ẩn số.

Trở lại trường hợp của các nhân viên y tế tự vẫn. Chúng ta ghi nhận ngày April, 24, 2020 một nhân viên y tế trẻ 23 tuổi John Mondello ở New York đã tự tử sau 3 tháng làm việc như 1 Emergency Medical Technician giữa mùa dịch.

Hai ngày sau, BS Lorna Breen tự vẫn. Họ đã làm việc trong một môi trường y tế tồi tệ nhất của một ổ dịch. Nơi có trên 18 ngàn cái chết mà mỗi 3 phút lại có 1 người ra đi.

Thật là kinh hoàng. Mặc dù họ đã được rèn luyện cho chính mình một chiếc áo giáp tinh thần cứng cõi trước sự chết chóc. Đã vậy, nhân viên y tế còn bị người đời nhìn họ dưới con mắt kỳ thị.

Bác sĩ Angela Vegas làm việc ở Mexico City kể khi cô ra khỏi bệnh viện liền thay ngay áo đời thường vì khi người dân nhận ra bạn là nhân viên y tế họ liền lánh xa, vì họ nghĩ bạn là người mang dịch bệnh.

Trong một bài viết ngày April, 18, 2020 trên trang mạng của bác sĩ Pamela Wible, bà tiết lộ, " Tôi đã chứng kiến các bệnh viện che đậy những cái chết của bác sĩ kể từ năm 2012 khi tôi bắt đầu điều tra lý do tại sao rất nhiều bác sĩ đã tự sát trong bệnh viện của chúng tôi.

Trong 8 năm, tôi đã điều hành một đường dây nóng tự tử của bác sĩ. Bây giờ tôi đã tích lũy được 1.473 vụ tự tử của bác sĩ. Phân tích nguyên nhân gốc rễ cho thấy điều kiện làm việc nguy hiểm và vi phạm nhân quyền là thủ phạm.

Tôi rất quen thuộc với sự kiểm duyệt của các tổ chức y tế. Các bậc phụ huynh mất con vì tự tử trong khóa đào tạo y tế đã được trao bằng tốt nghiệp danh dự vì đã ký các thỏa thuận không tiết lộ để ngăn cản họ nói về cái chết của con họ.

Một bà mẹ nói với tôi rằng cô được trường y cung cấp tiền để giữ im lặng về việc con trai mình tự tử.

Các bác sĩ bị đe dọa đui nếu tiết lộ về cái chết đồng nghiệp của họ. Bệnh viện không muốn ai biết về các điều kiện làm việc tồi tệ vô cùng nguy hiểm mà có thể giết các bác sĩ và bệnh nhân như chơi, nhất là trong mùa đại dịch.

Tôi cá với bạn rằng, bạn không biết:

Một bác sĩ mới ra trường phải làm một ca dài 28 tiếng đồng hồ với số lương dưới mức tối thiểu- Sau khi tốt nghiệp trường Y, một bác sĩ nội trú phải làm việc trên 7 năm tại 1 bệnh viện với 80 tiếng 1 tuần (có khi 100 tiếng hay hơn) . Sự thiếu ngủ trầm trọng dẫn tới những sai phạm y khoa kể cả giết chết bệnh nhân. Trong mùa dịch họ phải làm việc nhiều giờ hơn mà không được trả tiền phụ trội.

Trong một môi trường làm việc nguy hiểm, các tân bác sĩ nội trú có tuổi hay có bệnh sẵn sẽ lâm vào tình cảnh nguy hiểm hơn 6 lần các bác sĩ khác, dễ chết vì Covid-19.

Các bác sĩ tốt nghiệp ở nước ngoài đến Mỹ làm việc dễ bị lạm dụng nhất. Nếu họ báo cáo bị lạm dụng, bệnh viện sẽ sa thải họ và họ sẽ bị trục xuất. Không có bạn bè và gia đình ở Mỹ, cái chết vì COVID-19 sẽ dễ dàng được che giấu hơn.

Các bác sĩ không đủ thiết bị y tế đang và sẽ lây nhiễm cho chính họ và bệnh nhân của họ. Yêu cầu các bác sĩ sử dụng một khẩu trang cả tuần cũng giống như yêu cầu bác sĩ phụ khoa sử dụng cùng một loại mô vệt cả tuần hoặc yêu cầu một cô gái điếm sử dụng cùng một bao cao su tự chế (làm từ túi rác) cả tuần.

Điều bác sĩ Pamela Wible nói đã có ngay mình chứng xảy ra trên bản tin ngày April 30, 2020 của The Wall Street Journal . Một bác sĩ nội trú không kinh nghiệm đã vắn

nút trợ thở cho 1 bệnh nhân quá cao khiến tim người này ngừng bất thành linh và qua đời ở Bronx, New York.

Tờ báo còn khám phá ra một trong nhiều trường hợp tương tự cho thấy các bác sĩ nội trú đang tập sự để trở thành bác sĩ gia đình, nha sĩ hay bác sĩ nhi khoa, vì tình trạng khẩn cấp giờ lại phải chăm sóc các bệnh nhân đang ở trong tình trạng nguy kịch.

Trịnh Thanh Thủy

Tài liệu tham khảo

Honoring physician trainees lost to COVID-19

<https://www.idealmedicalcare.org/honoring-physician-trainees-lost-to-covid-19/>

<https://www.youtube.com/watch?v=Gfbje4zuork>